

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad No. 124).

Zondag 16 Juli 1893. No. 812.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.
Insendingen die later dan Dinsdag vóór 12 uur middags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f1.20. Afsonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verlagen van Verenigingen 10 Cent per regel.

„Maar ik was steeds in het gebed.“

Voor mijne liefde, staan zij mij tegen; maar ik was steeds in het gebed.
Ps. 109:4

David heeft ook vloekpsalmen als uit zijn toornend gemoed uitgesproken. Vreeslijke psalmen, die wij nauwelijks lezen, laat staan zingen kunnen, zonder dat een huivering over onze ziel trekt.

Wij zouden zóó over wie ons tegenstond, niet durven, niet kunnen, niet mogen spreken. Onze vijanden lief te hebben, niet te vloeken, maar te zegenen, is onze heilige roeping. En al mocht soms een gevoel van bitterheid de overhand erlangen, en een onbedachtzaam woord ons ontglipt, zoo belijden we dit van achteren als schuld, hebben er berouw over, en roepen de verzoening van het bloed des kruises in.

Vraagt ge, of diezelfde heilige wet dan voor David niet gold, zoo zij geantwoord, dat Gods wet één is en blijft voor alle kinderen der menschen, en dat de plicht om den vijand lief te hebben en hem wel te doen, volstrekt niet eerst door Christus aan zijn discipelen, maar reeds door Jehovah aan Israël was ingeprent.

Alleen, vergeet niet, dat Jezus zelf eens sprak van een mensch, wien het beter ware dat een molensteen om zijn hals gedaan, en hij in de zee verdronken werd; en dat Jezus, niet minder sterk, ook gesproken heeft van een zonde tegen den Heiligen Geest, die zoo vreeslijk was, dat alle deernis er bij ophield, en zulk een zonde, noch in deze eeuw, noch in de toekomst, verzoening kon vinden bij den God aller ontfermingen.

En wat David aangaat, zoo vergist ge u ganschelijk, indien ge waant, dat hij zulk een vloekpsalm zong in een oogenblik van demonische bitterheid, waarin Satan zijn meester was en niet God.

Immers vlak aan zijn ijselijke vervloeking in Psalm 109 gaat deze, allen twijfel opheldende, betuiging vooraf: „Voor mijne liefde staan zij mij tegen; maar ik was steeds in het gebed.“

Zelfs staat het er nog krasser, dan onze overzetting aangeeft. Gelijk toch uit de Statenoverzetting zelf blijkt, zijn de woordkens: *steeds in het* er bij gevoegd door de vertalers; en staat er in het oorspronkelijke alleen: *maar ik was gebed*.

Zooals wij zeggen zouden: Ik was één en al gebed.

En nu, als ge één en al gebed zijt, en er komt in die stemming een vloek uit uw hart op, zijt ge dan onder demonischen invloed?

Nu nog komen er gruwelijke dingen voor, waarbij een ieder voelt, dat de grens des ontfermens bereikt is, en bittere toorn door God in ons gewild is.

Onlangs las men van een dorp, waar met de droogte alle drinkwater op was. Alleen één man had nog een wel, die overvloedig water gaf, en waaruit het volk zich laafde. En toen vergiftigde de booswicht opzettelijk zijn welput met petroleum, opdat niemand van zijn water zou drinken.

Gruwelijk.

En nog gruwelijker was, wat de vorige week uit een Hongaarsch dorp werd ge-

meld. Een landman had een eenig kind, een beeldschone meisje van acht jaren. En nu is het gebeurd, dat de knecht van dien boer, dit lief, aanminnig kind in een hinderlaag lokte, het Godvergeten verkrachtte, het daarna den hals afsneed, en het wegstopte onder den mesthoop.

Zou de vader, de moeder van dit arme wicht, een ouderhart bezeten hebben, zoo op het zien van het geschonden lijke, geen vloek op hun lippen ware gekomen?

Een weerloos wicht van acht jaren, en dan zijn eigen knecht, die zijn brood at, en aanzat aan zijn tafel!

En toch, zelfs daar zeggen we nog niet, dat die vloek buiten zonde zou geweest zijn. Want immers, hoe duivelsch hier de gruwel ook was, het was en bleef nog altoos een gruwel, door een mensch tegen een mensch begaan.

Slechts wezen we op zulke ontzettendheden, om te doen gevoelen, hoe er reeds onder menschen ijselijkheden voorkomen, waarbij alle teederder gevoel een einde neemt, en de vloek zich vanzelf naar de lippen dringt.

Toch ligt de sleutel tot Davids vloekpsalm elders.

Psalm 139 biedt u dien in den diepzinigen uitroep: *Heere, zou ik niet hater, die u hater?*

Uit dit aangrijpend woord toch gaat een heel ander licht op.

Als het om Godswil gaat, om Hem alleen, om Hem wel wezenlijk, dan ja, is het te verstaan, hoe men één en al gebed kan zijn, en juist in die heilige stemming der ziel, tot een vloeken van wie God haat komen kan.

Denk slechts aan Satan.

Is niet Satan, is niet elk der trawanten van Satan eens een rein en heilig schepel Gods geweest, even beminnelijk en heerlijk, als nu nog al Gods engelen zijn?

En toch, wien komt het daarom ooit in den zin, met Satan en zijn booze geesten medelijden te hebben?

Het is zoo, we zijn volstrekt niet altoos even vijandig tegen Satan gezind. Maar al te dikwijls leenen we hem het oor, gunnen hem invloed op ons hart, en leenen er ons toe, om zijn onheiligen wil te doen.

Doch dat is dan ook juist onze zonde. Dan zijn we vrienden van Satan en vijanden Gods. En heel het hart in ons staat verkeerd.

En dat duurt tot God zijn belofte aan ons vervult: *Ik zal vijandschap zetten*.

En dan gaan we in Satan onzen vijand zien, omdat hij een vijand Gods is. En van die ure al weten we zeer wel, dat er niets anders dan haat tegen Satan in ons hart mag zijn, en dat Satan niet te vloeken, maar te zegenen, iadruischen zou tegen het kindschap Gods.

Op Satan toegepast, vindt dan ook niemand in zulk een vloek iets onnatuurlijks; en had David zijn vloekpsalmen alleen op Satan, en niet ook op menschen gezongen, er zou nooit stuiting in onze ziel, gelijk nu telkens het geval is, bij het lezen van zulk een vloekpsalm opkomen.

Edoch, en dat geeft de stuiting, Davids vloek keert zich tegen menschen; tegen zondaren, het is zoo, maar in wie toch altoos het menschelijke om erbarming blijft roepen.

Doch juist hierin ligt dan ook de beslissing: Indien nooit een eenig mensch in de positie van Satan tegenover God zal komen, dan, zeer zeker, past tegen een mensch nooit een vloek.

Maar denk aan Judas. Denk aan al wat de Schrift ons betuigt van kinderen der menschen, die kinderen des duivels zijn geworden, en voor wie ten laatste niet anders overblijft, dan de buitenste duisternis, waar het enkel weening zijn zal en knersing der tanden.

Hoe kroop en smeekte de rijke man niet voor Abraham's voeten, om laats in zijn verterende smart, en toch... er was een klove, een klove die niemand overschrijden kon.

En heeft Jezus zelf het niet, nog kort voor Golgotha, zijn jongeren betuigd, dat hij, die nu gekomen was als de Heiland van zondaren, eens zou wederkomen als de Rechter over levenden en dooden, en dat dan tot dengenen die aan zijn linkerhand staan, het ontzettend woord zal weerklinken: Gaat weg van mij, gij vervloekten, in het eeuwig vuur, dat den Duivel en zijn engelen bereikt is.

Twijfel is alzo niet mogelijk.

Helaas, helaas, er zullen er in dien dag velen zels, zijn, die wat hun positie tegenover God aangaat, in niets meer van Satan verschillen. Die Gods verklaarde en openlijke vijanden zullen blijken. In wier hart nooit een straal van liefde voor God geglimsterd heeft, en die nooit anders hebben gedaan, noch iets willen doen, dan leven uit wat God haat.

En nu is het de vraag maar, als eens die ontzettende ure der beslissing zal gekomen zijn, en de bedeling der genade uit heeft, en het oordeel loogt, en de Rechter van hemel en aarde de vijanden Gods, ook uit de menschenkinderen, voor eeuwig om Gods wil verwerpt, of gij ook dan nog zeggen zult, dat het uw plicht, dat het u geoorloofd is, deze onverbetterlijke en ongenade vijanden Gods lief te hebben.

De vraag, of het roepen van den psalmist: *Heere, zou ik niet hater die u hater*, dan niet vanzelf het hoog geroep van al Gods kinderen zal zijn.

Ja, de vraag, of er een triomfeeren van de zake Gods in zijn eeuwig Koninkrijk ook maar denkbaar zou wezen, indien Gods kinderen nog een band der gehechtheid voelden trekken, voor wie voor eeuwig van God was afgescheiden; als wilden ze zeggen, dat hun liefde voor de verlorenen grooter was dan de liefde Gods.

Vanzelf volgt hieruit, dat de kerke Gods nooit anders een vloekpsalm over mag nemen, dan met het oog op die ure der beslissing. Zoo ze zich er in denkt, hoe het na het oordeel zal zijn. En zoo ze inleeft in die enige toekomst, waarin geen overgang van een vijand Gods tot een kind des Heeren meer denkbaar zal wezen.

Dat David zulk een zang reeds aanhief met het oog op concrete toestanden in het heden, is alleen te verklaren uit zijn geheel eenige positie in den strijd, dien Israël als Gods volk in de bedeling der schaduwen te voeren had; en mag ons nooit tot navolging verlokken, overmits zijn positie niet de onze is.

Maar wel hebben zijn bittere zangen het ook ons aan te zeggen, dat de liefde Gods

in ons hart niet volkomen kan zijn, indien in het eind ook ons hart niet de heilige energie zal bezitten, om te breken met wie met God breekt en onzen haat en onze liefde naar geen anderen maatstaf uiteten te laten gaan, dan die ons in den Naam des Heeren gegeven is.

Naar Jezus' eigen schildering, kent Abraham in de gelijkenis geen medelijden meer met den rijken man, en weigert hem zelfs een druppel water. En Jezus, die met zoo scherpe trekken den patriarch teekende, zou het hem eveneens geweigerd hebben.

Want, en dit is het opmerkelijke, bij die schrikkelijke ontkenning is het altoos de verhouding tegen de liefde en de ontfermingen Gods, die den doorslag geeft.

De rijke man had in zijn weelde zichzelf aangebeden, en de ontfermingen jegens zijn broeder, den armen Lazarus, afgesneden.

Als Jezus spreekt van die ure, waarin hij de vervloekten naar het eeuwige vuur zal verwijzen, is ook hier het heilig recht der liefde gekrenkt; want dit is Jezus' verwijt: Ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij niet te eten gegeven, naakt en gij hebt mij niet gekleed, krank en gij hebt mij niet bezocht.

En ook in Davids vloekpsalm heet het: *Vervloekt zij hij... omdat hij niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft den ellendigen en den nooddriftigen man vervolgd, en den verslagene van hart, om hem te dooden*. (Ps. 109:16).

Alleen wie zich tegen de eeuwige Liefde verhard heeft, wordt ten leste van de eeuwige Liefde verstooten.

En daarom juist valt hier zoo alle nadruk op dat: „*maar ik was steeds in het gebed*.“

Een woord uit het Oude Testament, geheel aan het apostolisch vermaan: „*Bid zonder ophouden*“, herinnerend.

Niet om in de cel te gaan, en uren lang aldoor te bidden; maar wel om in onafgebroken gemeenschap met het eeuwige Wezen te verkeeren. Onder moeite en arbeid, onder lectuur en gesprek, telkens en telkens weer de gedachte aan God in uw ziel vernieuwen, en de ziel tot Hem ophellen.

Niet eenzaam, maar met God gemeenzaam. Die zielskunst toch is zoo groot niet. Maar met God gemeenzaam zijn en blijven, te midden van den strijd, te midden van het woelen der wereld, onder vrienden en vijanden, bij vreugde en bij zielsverdriet.

En dan, als het moet, ook toornen; maar toornen nooit anders dan met uw ziel in het gebed zijnde, om Hem en in zijn gemeenschap.

KUYPER.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ontvangen door Ds. H. W. VAN LOON, van N. N. f2.50, W. S. f2.50; door den heer P. v. E. te Amsterdam f25; van H. V. f2.50, E. V. f1, K. S. f10, mev. B. de B. f10, G. S. f1.50; door H. collectanten te A. f1; van G. S. f1.50; uit het busje van mej. Harlaar f1.90; door br. Stieler van de familie U. f2.50.

Officieele Berichten.

Mit verhoging uit het Kerkblad van 14 Juli.

Generale Synode te Dordrecht.

Ingevolge de opdracht der Generale Synode des vorigen jaars te Amsterdam, brengen de Geref. kerken A. B. en C te Dordrecht ter kennis van de kerken dezes Lands, dat de e.v. Generale Synode, zoo de Heere wil, na voorafgaande ure des gebeds op Maandag 28 Aug. des avonds te 7½ uur, hare zittingen zal aanvangen op Dinsdag 29 Aug. des voorm. te 10 ure (plaats nader te bepalen).

Opdat het Agendum der Synode met bekwaamen spoed moge kunnen verzonden worden, verzoecken zij van de Scribaar der Provinciale Synoden vóór Zondag 23 Juli, aan 't adres van namen der Afgevaardigden hunner Synode en van de door haar ter behandeling voorgestelde punten met alle andere stukken, die ter Synodale tafel moeten zijn, en van de Deputaten der laatstgehoudene Generale Synode toezending van de Rapporten en opgave van de namen harer Rapporteurs.

Afgevaardigden die wenschen, dat hun logies bezorgd worde, gelieven dat vóór bovengenoemden datum te berichten aan br. G. P. J. van Alkemade Voorstraat, lid der Regelingscommissie.

Namens de Kerkeraden,
H. G. DE JONGE,
K. FERNHOUT,
D. J. VAN BRUMMEN.

L. S.

Aan de Gereformeerde Kerken wordt door dezen, in aansluiting aan het bericht in *Het Kerkblad* van 15 April 1893, kennis gegeven, dat op de lijst van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bij de Hooge Overheid, de volgende veranderingen zijn aangebracht.

Toegevoegd zijn:

- Order No. 708 de Geref. Kerk te Olde-
maakt, en
- » 709 de Geref. Kerk te Blokzijl,
beide Class. Zwolle;
- » 710 de Geref. Kerk te Breda,
Classis Klundert;
- » 711 de Geref. Kerk te Boorn-
bergum en Kortehemmen,
Classis Kollum;
- » 712 de Geref. Kerk te Oppen-
huizen en Uitwellingerga,
Classis Sneek;
- » 713 de Geref. Kerk te Asperen,
Classis Gorinchem.

Voor de Kerken: te Nijawier, te Rossem, te Foudgum—Raard—Bornwerd—Beterwerd, wachten Deputaten voor de Correspondentie met de Hooge Overheid van de betrokken Classikale moderamina de noodige verklaringen in. Zonder deze kunnen Deputaten de belangen der genoemde Kerken niet behartigen. Het voorschrijft voor de verklaringen is te vinden in het *Kerkblad* No. 16 van 21 April 1893.

Namens Deputaten voorn.,
M. NOORDTJII, Secretaris.
Kampen, 10 Juli 1893.

Verslag van de Prov. Synode van
Overijssel, gehouden te Deventer
5 Juli jl.

Tot leden van het moderamen werden gekozen: Ds. W. Diemer als praeses en Ds. A. Voogel als scriba.

De Conceptacte komt in behandeling. Na zeer geanimeerde debatten wordt ten slotte het volgende voorstel met 8 tegen 4 stemmen aangenomen:

De Prov. vergadering van oordeel zijnde: a. dat de aan de kerken gezonden concept-regeling voor de opleiding van Bedienaren des Woords, ofschoon zij op zich zelve zeer veel

gevangenis te verwijzen. In de koninklijke gevangenis van Troyes lag de martelaar, zijne voeten in boeien. Op zekeren dag bezocht Champy hem in den kerker, bij welke gelegenheid hij hem ondervroeg over verscheidene punten der leer. Hierop gaf Macé een onduidelijk antwoord. Kortens tijd daarna werd hij veroordeeld om levend verbrand te worden, door den halsrechter, die kortens tijd te voren zich Christen noemde, maar sinds Epicurist werd. Hij wilde Macé dwingen zijne vrienden en medebelijdters te noemen. Hiertoe werd hij wreed behandeld, maar men yverde niets met hem. Te midden der ontzettendste pijnigingen riep hij: „Rechter, gij kwelt mij en zult toch weinig winnen.“ Voordat hij naar de strafplaats gevoerd werd, vroeg hij hem zekeren Moré, Franciscaner monnik uit het klooster van Troyes, te zenden. Hij deed dit, omdat Moré een man was, van wien men wist dat hij God vreesde, ofschoon hij tot zijn uitbraaksel was teruggeleid. Aangezien Moré op dat oogenblik afwezig was, zond men hem een anderen Franciscaner, Bezançon, toe. Moré vroeg, of hij Moré was. „Neen“, was het antwoord. Hierop zeide Moré weer: „Indien gij Moré niet zijt, ga dan, als 't u belieft, weg, want gij kunt mij niet van dienst zijn.“ Bezançon was niet dit antwoord niet tevreden en vroeg of hij blichten wilde. „Dank u“, hernam Moré, „want ik blicht mijne zonden niet aan een zondig mensch als ik zelf ben, om vergeving te krijgen. Ach ga heen, ga heen, gij zult niets op mij verwinnen.“ Bezançon ging heen; daarop kwam Salius, die de hoop koesterde onze martelaar van den weg des levens af te brengen. Doch ook hem vroeg Moré, of hij heen wilde gaan. Salius vroeg hem of hij aan een God geloofde. „Wel zeker“, was het korte antwoord van den martelaar. Hierop zeide Salius de 12

geloofsartikelen, waarop Moré hem vroeg: „Wat wilt gij hierbij nog voegen, bevat het niet alles wat tot onze zaligheid noodig is? Is er nog meer noodig? Zou Christus ons niet genoeg verklaard hebben, wat tot onze zaligheid van nood is?“ Salius wist niet, wat hij antwoorden moest en ging heen, Macé scheldende en schimpende. Doch de Heere vertroostte hem. De arme martelaar droeg aan zijne voeten ijsers die zijn vleesch openreken. Dat deed hem pijn. En hij riep: „Ach, ach, onduidelijk vleesch, wat zijt gij oproeg.“

Toen hij naar de strafplaats werd gevoerd, dankte hij God voor zijne genade en trouw, zong een psalm, waarmee hij voortging, totdat de vlammen hem verstikten.

THOMAS DE ST. PAUL.

Genève is voor vele Fransche geloovigen van Frankrijk de moeder geweest die zich over hen erbarmd heeft en onderwezen in de ware leer. Tot dezen behoort ook Thomas de St. Paul, van Soisson geboortig. In 1549 was hij met zijne moeder en broeder en een groot getal zijner bloedverwanten naar Genève gegaan. Twee jaren toefde hij er. In 1551 deed hij een reis door Frankrijk voor particuliere zaken. Deze reis was hoogst gevaarlijk voor hem, want hij kon nooit zwijgen als hij godslasteringen en andere zonden opmerkte, onder andere in de herbergen, waar hij logeerde. Toch kwam hij veilig en wel te Parijs. Toen hij daar op zekeren dag bezig was iemand iets te verkoopen, hoorde hij deze verschrikkelijk godslasteringen uitbreken. Dit was hem te veel. Hij bestrafte den man ernstig, maar deze werd er door verbluterd en hield hem voor een Lutheraan. Daarom liet hij hem bespionneeren en toen hij wist, waar hij

woonde, zond hij naar Jean André, een man, vrij wel bekend om zijn wreedheid tegen de ware belijders van den Heere. Thomas werd gevangen genomen en spoedig werd tegen hem een proces gevoerd. Het eind was dat hij veroordeeld werd om levend verbrand te worden, op grond van stijfhoofdigheid in de door hem geleerde dwalingen. Thomas onderwierp zich aan zijn vonnis. Drielingen noch beloften konden hem van zijn geloof afbrengen, want God versterkte hem. Ook deelde hij de namen zijner medebelijdters niet mede, tenzij hij wist dat zij buiten het bereik hunner vijanden waren. Desniettemin stelden de wreede rechters alle pogingen in het werk om hem de namen der geloovigen te doen noemen.

Doch Thomas hield vol. Nadat hij ter dood veroordeeld was, bracht men hem naar de meest bekende plaats der stad, de place Maubert, om levend verbrand te worden. Naast hem liep Maillard, een lid van de Sorbonne, die hem het leven aanbod, indien hij heriep. Thomas verklaarde liever 10,000 dooden te willen sterven, dan Christus verloochenen. Intusschen werd het vuur ontstoken. Thomas voelde zijne uitwerking aan zijn lichaam. Maillard beloofde hem nogmaals zijn leven te zullen redden. Maar God deed onzen martelaar doof blijven voor alle beloften. „Ik ben op weg naar mijnen Heere, houd mij niet meer op“, riep hij. Zoo stierf Thomas de St. Paul na den goeden strijd gestreden te hebben te Parijs den 19den September 1551.

DE GAAY FORTMAN.

De martelaren.

CXXVI.

MACÉ MORCAU.

Toen Macé Morcau God begon te vreezen, verlangde hij onderwezen te worden in de kennis van den Bijbel. Hiertoe begaf hij zich naar Genève, waar zoodanige verandering bij hem plaats vond, dat hij van een voorstander van beelden een colporteur in bijbels werd. Op zekeren tijd begaf hij zich, beladen met verscheidene bijbels, naar Frankrijk, om ze er te verkoopen of uit te deelen. Op deze reis trok hij door Troyes in Champagne. Daar kwam hij bij het uitgaan van de kerk van St. Jean in aanraking met zekeren Nicolaas Vaultherin, een mutsenmaker, gemeenlijk de groote Colos genoemd. Het daarop gevoerde gesprek deed Vaultherin spoedig begrijpen, met wat voor een man hij te doen had. Hij deed zich dadelijk voor als een der voorstanders der reformatie en nam hem mee naar zijn huis. Macé bemerkte niets van die veinerij en sprak al vrijer en vrijer met hem over den Heere, hem ten slotte een bijbel aanbiedende. Nauwelijks had Vaultherin het boek ontvangen of hij pakte Macé beet en bracht hem regelrecht naar Marc Champy, toen ter tijd halsrechter van Troyes. Deze ondervroeg den gevangene, beval dat diens boekenbundel zou worden gehaald en gevisiteerd in zijne tegenwoordigheid. Wat toen te voorschijn kwam was genoeg om Macé naar de